

Barns rätt till en trygg fritid - fri från kränkningar och övergrepp!

Konferens i Stockholm den 28 januari 2016

Scouterna i samverkan med KFUM Sverige, Svenska Innebandyförbundet och Friends arrangerade den 28 januari 2016 konferensen Barns rätt till en trygg fritid på Skandia i Stockholm.

Konferensen genomfördes med stöd av Allmänna Arvsfonden och Skandia/Idéer för livet. Scouternas projekt Trygga Möten Överallt som drevs 2013-2016 var initiativtagare till konferensen.

Moderatorer för dagen var Bodil Långberg (tidigare chef för Stiftelsen Allmänna Barnhuset) och Nicklas Centring (scout, engagerad i nätverket Regnbågsscouterna och utbildar i HBTQ-frågor).

Foto: Marcus Wennberg

Dagen riktade sig till personer som arbetar eller är aktiva i verksamheter som gör fritid för barn och unga och personer verksamma på beslutsfattande nivå i frågor kring barns fritid. Ca 150 personer från bland annat ideella organisationer och föreningar och kommunal verksamhet deltog under dagen.

Syftet med dagen var att belysa barns och ungas fritid specifikt. Ofta pratas det om skolan när man pratar om barn och unga, men den här dagen handlade alltså om just fritiden och hur den kan göras tryggare och fri från kränkningar, övergrepp och mobbning.

Dagen inleddes med att Carin Grundberg-Sandell, projektledare på Scouterna berättade om initiativet till konferensen och om hur Scouterna i tio års tid arbetat med det som idag kallas för Trygga Möten. Trygga Möten utgår från vuxnas ansvar och barns rätt.

Fredrik Malmberg från Barnombudsmannen pratade om vad barnkonventionen säger om barns fritid och lyfte särskilt artikel 31: ”Konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder samt rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.”

Han pratade också om att detta inte alltid följs.

Etnologen och idrottsvetaren Jesper Fundberg från Malmö Högskola pratade om fritiden som en plats för övergrepp. Han har skrivit en rapporten Roster om sexuella kränkningar och övergrepp i föreningar för Mucf (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor). Han konstaterade att där barn finns, finns personer som begår övergrepp mot barn. Länk till rapporten: http://www.mucf.se/sites/default/files/publikationer_uploads/roster-om-sexuella-krankningar-och-overgrepp-i-foreningar.pdf

Efter detta hölls fyra valbara workshops/seminarier där deltagarna hade möjlighet att välja två var (en före lunch och en efter lunch):

Jesper Fundberg höll ett fördjupande samtal om att bli utsatt och att lyssna, utifrån samtal han haft i föreningar med personer som blivit utsatta, personer som utsatt andra och personer som varit aktiva i föreningar och hanterat situationer där det har skett övergrepp och kränkningar. Ledarens och organisationens förmåga, känna igen och ha modet att lyssna är avgörande för möjligheterna att arbeta förebyggande. Att skapa miljöer där barn är trygga att prata om även ”mindre” frågor är viktigt.

Medverkande: Jesper Fundberg
Moderator: Jacob Flärdh, Friends

Rädda Barnen, Friends och Scouterna presenterade i ett annat pass sina olika metoder för att arbeta förebyggande mot övergrepp och kränkningar inom föreningar. Vikten av utbildning var överlag någonting som kom upp i samtal under hela dagen. Rädda Barnens koncept heter High five och har fokus på framförallt idrotten. Friends har sin bakgrund i att arbeta med mobbning i skolvärlden men har numera också ett arbete med idrottsvärlden och Scouternas Trygga Möten togs från början fram för att användas inom Scouterna men har sedan breddats till att fungera i övriga föreningslivet.

Medverkande: Sonny Andersson och Anki Käll (Rädda Barnen), Jessica Pettersson (Friends), Robert Svensson (Scouterna).
Moderator: Kea Lagerqvist, KFUM.

Svenska Innebandyförbundet presenterade sitt förändringsarbete utifrån en ny utvecklingsmodell som just nu håller på att implementeras i föreningar inom förbundet. I grunden handlar det om att förändra arbetet från det traditionella där man fokuserat på att få fram en elit till ett nyare arbetssätt där man jobba både med bredd och elit på samma gång. Föreningen Storvreta pratade om hur de arbetat inkluderande med funktionsnedsättning.

Medverkande: Ulrica Backlund (Storvreta) Anders Jonsson (Innebandyförbundet).
Moderator: Azuka Nnamaka, Scouterna.

Vad kan kommuner göra för att bidra till en tryggare fritid för barn och unga? Var utgångspunkten för seminariet med Linköpings kommun och Karlstads kommun som berättade om två sätt att arbeta med detta på. Linköpings kommun berättade om sitt arbete med att starta en fritidsgård specifikt för hbtq-ungdomar och skapa trygghet för deltagarna att vara öppna med sin sexualitet och/eller könsidentitet.

Karlstads kommun arbetar med konceptet *En trygg förening för alla*, som innebär att föreningar som får ekonomiskt stöd ska redovisa hur de aktivt arbetar för att motverka mobbning, diskriminering och kränkningar.

Medverkande: Emma Nilsson och Stina Bond, Linköpings kommun, Andreas Lindgren och Johanna Larsson, Karlstads kommun.
Moderator: Kristoffer Berg, Innebandyförbundet

Eftermiddagens program i plena inleddes av Olof Risberg, leg. psykolog, som pratade om utsatthet och dess konsekvenser. Risberg är sedan 1995 verksam vid Pojkmottagningen, en mottagning för sexuellt utnyttjade pojkar. Han lyfte vad ett övergrepp kan innebära för den som blir utsatt och att det hänger samman med i vilket sammanhang övergreppet sker, tex om det är en närstående som utför det kan det påverka den psykiska hälsan långt mer. Övergrepp kan ge många olika känslor för den som utsätts, tex skamkänslor, svårigheter att lita på andra, koncentrationssvårigheter, sexualiserat beteende. Han pratade också om behandling efteråt och att försonas med att det överkliga har hänt.

Foto: Marcus Wennberg

Agneta Karlsson, statssekreterare på Socialdepartementet höll sedan ett kort anförande om hur samhället ger stöd åt utsatta ungdomar. Därefter deltog Agneta Karlsson tillsammans med Ida Östensson (Fatta och Make Equal) samt Lars Arrhenius (generalsekreterare Friends) om framtiden för barns och ungas trygga fritid. Barnkonventionen som lag blev en given del av samtalet, då beslut väntas komma under våren 2016. Arrhenius lyfte vikten av detta och att det skulle stärka barnkonventionen om den blev lag, samtidigt som det inte löser allt. Arrhenius lyfte också tanken om att Barnombudsmannen borde kunna ta emot individärenden och förstärka BO överlag. Östensson menade att jämställdhet är en förutsättning för att öka tryggheten och att jämställt deltagande i fritidsaktiviteter och framförallt idrott måste arbetas mer med. Östensson lyfte också frågan om resurser för att få till stånd förändringar. Agneta Karlsson var inte redo att införa krav på utbildning hos föreningar för att erhålla bidrag (något som kom upp i samtalet och även under dagen) men att det kan vara med i diskussionen med bidragsmottagare. Karlsson lyfte föreningslivet som en viktig aktör, att trygg och säker fritid ska vara självklart och att fritidsaktiviteter bör ses som en folkhälsofråga.

Ida Östensson avslutade dagen genom att summera vad som sagts vid olika workshops och anföranden och lyfte särskilt att man bör arbeta med mansrollen i dessa frågor.